

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Materiam successionis Testamentariæ, & Legitimæ,
nec non Parochorum, Regularium, & Patronorum jura,
aliaque ad rem Liturgicam spectantia ...**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1740

§. IV. De Transitu ab una Religione ad aliam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63798](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63798)

nium eatenus restituitur, ut causas nullitatis, & quare intra hunc terminum non potuerit agere, in iudicium deducere valeat, fit autem hoc modo: gravatus, sive nulliter professus recurrit immediate ad Sedem Apostolicam, eadem per libellum supplicem exponendo causas nullitatis, & impedimentorum, quorum causa celerius, hoc est, intra quinquennium coram suo superiore, & ordinario reclamare nequiverit, S. Pontifex deinde auditis Oratoris precibus negotium hoc vel ad signaturam Gratia, vel ad S. Congregationem Concilii, vel Regularium, examinandum remittit, ubi, si postea

discussis causis nullitatis & impedimentorum de veritate precum confiterit, precista restituitur in integrum, hoc est, fit ipsi venia, causam suam deferendi ad iudices ordinarios, scilicet superiorem suum, & loci ordinarium, qui servatis servandis iustitiam super declaratione prætensa nullitatis professionis ipsi exhiberi faciunt. Et ita de stylo Curia obtinere testatur altesatus Card. de Luca de Regular. discurs. 41. num. 11. & ex illo Clericatus in discord. Forensib. de Regular. discord. 37. num. 8. & seqq. Van Espen l. cit. num. 9.

§. IV.

De Transitu ab una Religione ad aliam.

S U M M A R I A.

50. Religioso professo transitus ad aliam Religionem prohibitus non est. 51. Modo fiat ad Ordinem strictiorem. 52. Cum venia superioris. 53. Et Literis Dimissoriis ab eodem datis. 54. Quid per transitum ad strictiorem Religionem intelligatur? 55. Mendicantes ad Ordinem non mendicantium transire nequeunt. 56. Ad aequalem si fiat transitus, Praelati, & Conventus consensus. 57. Ad laxiorem etiam Summi Pontificis licentia intervenire debet. 58. Transiens ad alium Ordinem Novitiatum de novo auspicari debet. 59. 60. 61. 62. An ad alium Ordinem transiens secum etiam bona transferat, haec questio per distinctas Resolutiones evolvitur.

50 **Q**uanquam secundum Apostoli Sententiam *i. Corinth. 7. v. 20.* unusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat, atque adeo etiam quilibet Religiosus in Monasterio, in quo professus est, nihilominus transitus ab uno ordine ad alium eidem prohibitus non est, si sub certis conditionibus in *cap. 18. h. t.* praescriptis fiat, quarum

Prima est, ut transitus fiat ad Religionem strictiorem. Concil. Trident. Sess. 25. de Regul. cap. 19. ne votum stabilitatis in uno loco factum majus bonum impediatur, & viam ad perfectionem pracludat, modo praecise studio perfectionis, non vero ex levitate animi, vel contemptu prioris Monasterii, vel etiam cum ejusdem injuria, aut jactura, vel ad declinandam aliquam

quam poenam promeritam instituat. Quoniam vero hac in parte difficile est discernere, an transire volens Spiritu DEI ducatur, num vero ex instinctu diabolico, qui sæpe sapius se in Angelum lucis transformare solet, ejusmodi desiderium conceperit, ideo S. Bernardus *lib. de Præcept. & dispens. cap. 16.* hunc transitum etiam strictioris vitæ causa ob varias rationes improbat, & quidem I. *propter scandalum illorum, quos deserit.* II. *Quia certa pro dubiis relinquere tutum non est, forsitan enim hæc tenere potest, illud non poterit.* III. *Quia suspecta merito habetur levitas, qua id sane, quod facile volumus, antequam probemus, experti jam nolumus, uno prope momento idipsum & cupientes, & respicientes tam leviter, quam & irrationabiliter, quales utique non paucos frequenter experimur, qui una vix hora in una voluntate durantes, aura levitatis impulsæ, vagi, & instabiles hæc, & illac velut ebrii nutant, mutantque pro experimento iudicium, imo sine iudicio fluctuantes & tumultuantes tot de se consilia præsumunt, quot loca revisunt, semper quod non habent, cupientes, & quod habent, fastidientes.* Ne subinde hac in re temere quid statuatur,

52 Secunda conditio est, ut transire volens ad alium ordinem idipsum superiori suo reverenter insinuet, ejusque desuper licentiam *cum humilitate, & puritate* petat. *cit. cap. 18. h. t.* ex ratione ibidem subjecta: *Ne bonum obedientie videatur contemnere.* Hoc quippe pacto transitus si fiat, temerarius dici nequit, nec S. Bernardo improbat, nam, ut *cit. loc.* ait: *Fortè vult aliquis de Cluniacensibus institutis*

ad Cisterciensium sese stringere paupertatem, eligens præ illis nimirum consuetudinibus magis regulæ puritatem: si me consulit, non consulo: si non sane id Abbatis sui usurpaverit assensu. Interim consensu, & licentia positiva sui superioris transiturus non indigebit. *d. cap. 18.* Debito tamen tempore superioris responsum ei expectandum erit *arg. cap. 52. de Elect.* Panormit. *ad d. cap. 18. h. t. num. 8.* Imo etiam eo casu, quo superior licentiam petenti denegaret, non statim transire licebit Religioso, quia justam denegandi causam habere potuit prælatus & in *d. cap. 18.* tunc tantum conceditur transitus, si *proterve & indiscrete* licentiam denegaverit. Quodsi igitur superior nullam causam alleget denegatæ licentiæ, debet Religiosus causam petere, quam si Prælatus aperire nolit, tunc demum libere transire poterit. Id à fortiori procedit, si causam manifestè injustam alleget Prælatus: sin vero causam verisimilem afferret, sita, ut res dubia foret, tunc lite quasi pendente, & re dubia transire non liceret, adeundus proinde erit superior, cujus est de Controversiis inter ordinem utrumque exortis cognoscere, & pronuntiare. Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 28.* Joan. Andr. *ad d. cap. 18. n. 7.* Panormitan. *ibid. num. 9.* Quinimo scribit laudatus Card. de Luca in *Annot. ad Concil. Trid. discurs. 41. num. 1.* „Neque à laxiori ad strictiorem libertas „transeundi conceditur, sine licentia „sacrae Congregationis Regularium, „quæ audito superiore primæ Religio- „nis id concedere solet, certas præ- „scribendo Religiones, in quibus be-

nevoli receptores inveniantur pro
facti qualitate, ac singulorum casu
circumstantiis.

53 Tertia conditio est, ut Litteris Dimissoriis sui Prælati, à quo transit, coram superiore alterius Religionis instructus compareat; secus admitti nequit *cap. 3. C. 19. Q. 3.* & patet ex Regula S. Benedicti *cap. 61.* ubi ita monet Abbatem: *Caveat Abbas, ne aliquando de alio noto Monasterio Monachum ad habitandum suscipiat sine consensu Abbatis ejus, aut Litteris Dimissoriis.* Excipe nisi in continenti probare possit, easdem quidem petitas, sed injuste denegatas fuisse. P. Wiestner cum aliis *b. t. num. 123.*

54 Cum dictum sit, vigore Concilii Tridentini *Sess. 25. de Regul. cap. 19.* permissum esse transitum à laxiori ad strictiorem ordinem, notandum esse monet Tambur. *de J. Abb. tom. 3. disput. 7. Q. 4. num. 3.* quod hic rigor non tantum ex austeritate Regulæ, & primæva ejus institutione metiendus sit, sed præcipue ad consuetudines, Constitutiones, & reformationes, nec non ad modernam Ordinis observantiam, imo & particularis Monasterii, ad quod quis transire cogitat, reflectendum sit. Quapropter qui professus est ordinem ex primæva institutione strictiorem, si hodie ex observantia sit laxior, poterit transire ad alium ex sua primogenia indole laxiorem, ex moderna vero observantia strictiorem, dummodo non sit spes reformationis in proprio ordine, vel Monasterium ejusdem Ordinis, & strictioris observantiæ in Provincia non existat. Sanchez *lib. 6. Moral. cap. 7. num. 24.*

De Religiosis Ordinum Mendicantium id peculiariter statutum est in *Extrav. 1. b. t. inter commun.* quòd ad Ordinem non mendicantium præter Carthusianos, transire ipsis permissum non sit, poterunt tamen, spectato saltem Jure communi, ad alium Ordinem Mendicantium strictiorem transire. Cæterum, quomodo Religiosus Mendicans ad ordinem non mendicantium dispensative transire permissus, ab actibus Capitularibus, Dignitatibus, & Officiis illius Monasterii, ad quod transit, excludatur, docetur in *Clement. 1. b. t.* Videndus quoque Tambur. *cit. disput. Q. 2.* ubi plura specialia Privilegia aliorum Ordinum quoad prohibitum transitum refert.

Quodsi vero Regularis non ad Ordinem strictiorem, sed æqualem transire cupiat, non sufficit, petiisse licentiam superioris, ut supra dictum est, sed insuper requiritur, ut licentia & Prælati, & Conventus simul fuerit obtenta, & hoc tum propter jus & obligationem Monasterio quæsitam, tum quod talis transitus alienatio quasi personæ censeatur, aliter, ac in transitu ad Ordinem strictiorem, quia tunc non fit alienatio, sed commutatio in melius. Fagnan. *ad cap. ult. de renunt. num. 18.* Panorm. *ad cap. 7. b. t. n. 6.* Sanchez *d. cap. 7. num. 66.* necesse tamen est, ut justa quoque causa transitus v. g. infirmitatis &c. concurrat.

Denique à strictiore ad laxiorem Regulam transeundi licentiam dare potest solus S. Pontifex, ut colligitur ex *cit. cap. 19. Concil. Trid.* vel ejus nomine S. Congregatione Regularium, ut notat Card. de Luca *de Regul. discurs. 37. num. 2. & discurs. 38. num. 8.*

Et

Et siquidem sine justa causa concesserit transitum S. Pontifex, is quidem valebit, impetrans tamen defacto in conscientia securus non erit, ipsa vero religio, hoc est, Prælatus cum Conventu ex justa causa v.g. propter debilitatem corporis, aëris intemperiem &c. sine approbatione Apostolica transitum talem concedere potest. Panormit. ad cap. 4. h. t. num. 6. Navarr. Comment. 4. de Regul. num. 10. § 11. Tambur. cit. disput. Q. 5. Barbosa J. E. V. lib. 1. cap. 42. num. 78. quem male allegat Card. de Luca d. discurs. 37. n. 2. ubi contrarium tenet.

78 Circa transitum ab una Religione ad aliam id porro notandum venit, quod, cum juxta Tridentinum nullam Religionem profiteri liceat, nisi quis prius ejus rigorem per annum integrum expertus fuerit, ideo talis regularis transiens, in secunda Religione Novitiatum denique absolvere; & si forte poeniteat intra illum probationis annum, à priori Monasterio recipi debeat, quia omni Novitio poenitere permillum est, nec talis priorem Religionem abdicasse, ac novam suscepisse censeri potest, nisi ibidem professus fuerit. Barbof. cit. cap. num. 84. cum aliis ibidem relatis, scribit tamen jam sæpe laudatus de Luca discurs. 38. n. 17. quod S. Congregatio Cardinalium cum tali transeunte de facili dispensare, & annum probationis terminum limitare soleat, maxime, si transitus non fiat ad Ordinem strictiorem, eo, quod talis expertus jam sit rigorem cujuscunque Religionis generalem, & illa mutatio, quæ ex assumptione alterius Religionis supervenit, tantum sit accidentalis.

Circa Religiosos ad alium Ordinem transeuntes id adhuc evolendum restat, an etiam cum ipsis bona transferantur? Ad quod dubium Respond. I. si tali jam actualiter in primo Monasterio bona obvenerunt, ea penes Monasterium (supposito, quod bonorum capax sit) manent, nec restituenda sunt, siue Religiosus ad alium Ordinem transeat, siue in priori Monasterio moriatur, quia Monasterio quoad similia bona jus jam est quæsitum. Idem est dicendum de bonis, quæ illi obveniunt tanquam Novitio secundæ Religionis, ad quam transit. Miranda tom. 1. Q. 31. art. 24. Tuscus tom. 5. Lit. M. Concl. 321. Barbof. cit. cap. num. 91. Tamburin. de Jur. Abb. tom. 3. disput. 7. Q. 6. censetur enim adhuc Religiosus prioris Monasterii Auth. ingressi C. de SS. Eccles.

Resp. II. Si talis Religiosus bona duntaxat in spe habeat v. g. hæreditatem patris adhuc viventis, legata conditionalia, quorum conditio non impleta sit ante transitum, multo magis bona ex libera donatione amicorum, vel propria industria quæsitæ post professionem in secunda Religione, ea omnia secundo Monasterio acquireret, si bonorum capax fuerit. Sanchez lib. 7. cap. 32. num. 8. Azor lib. 12. cap. 15. Q. 3.

Resp. III. Si secundum Monasterium bonorum incapax fuerit, ut, si Benedictinus v. g. ad Capucinos transiret, tunc bona Monasterio Benedictino prius quæsitæ, vel etiam durante Novitiatu apud Capucinos obvencientia apud illud manerent, ut dictum est, quæ vero post professionem apud Capucinos emissam professo obtingerent,

ca

ea non priori Monasterio bonorum capaci, sed hæredibus ab intestato acquirerentur. Barbof. *d. cap. 42. n. 91.* ubi Decisiones S. Rotæ, & declarationes Cardinalium allegat.

Similiter si quis à Religione bonorum incapaci transeat ad bonorum pacem, v. g. *Franciscanus ad Carthusianos*, & huic in priori Monasterio hæreditas, vel alia bona obtigerint, ea non ad Carthusianos transfert, sed penes hæredes ab intestato manebunt, quæ vero deinceps obvenerint, secundo Monasterio acquirat. Tambur. *d. l. num. 7.* Barbof. *cit. cap. num. 93.* Sanchez *d. cap. 32. n. 20.*

Resp. IV. Si Religiosus ab uno Monasterio transferatur ad aliud, non ut ibi profiteatur, sed pœnitentiæ causa, tunc bona omnia, sive acquisita, sive acquirenda pertinent ad prius Monasterium, ususfructus vero eatenus cum secundo Monasterio dividi debet, quatenus alimenta necessaria Religioso ibidem præstanda exigunt *cap. 5. C. 16. Q. 6. cap. 30. V. cautioni C. 27. Q. 1. Azor lib. 12. cap. 15. Q. 3. Sanchez d. l. num. 46. Barbof. cit. cap. n. 69.* nisi forte talis Religiosus translatus ita deserviret in secundo Monasterio, ut servitia alimentis æquivalent. Sanchez *n. 47.* Tambur. *d. l. n. 7.*

§. V.

Irregularis de statu Regularium Bœhmeri doctrina refellitur.

S U M M A R I A.

63. Ad Bœhmeri calumnias quare respondendum sit? 64. Negat Bœhmerus vitam regularem esse conformem vitæ Christi. 65. Carpit Patres, monasticæ vitæ præcones. 66. Etymologiam nominis Monachus sugillat. 67. Quod certæ Regule alumni Religionum addicantur, reprobat. 68. Obedientiam cœcam exhibilat. 69. Decretalem Innocentii III. in cap. 20. h. t. pessime interpretatur. 70. Eundem Rabulistarum numero habet. 71. Hæ calumnia in Authorem recidunt.

63 **N**E à reliquo hæreticorum vulgo vel in unico etiam puncto dissentiret Bœhmerus, postquam in supremam Ecclesiæ Hierarchiam, ac reliquos Ecclesiæ Præsules, totumque Clerum virus maledictionis suæ illoto ore evomisset, ut in superioribus libris & titulis hinc inde jam ostendimus; Regulares quoque & Monachos admordere, eorumque instituta traducere, mores carpere, ac variis con-

vitiis proscindere pergit. Possemus equidem hominis insanientis deliramenta silentio præterire, juxta monitum sapientis *Prov. 26. v. 4. Ne respondeas stulto secundum stultitiam suam, ne efficiaris ei similis*, quia tamen evenire posset, ut ex nostro silentio vel pusilli scandalum fumerent, vel impudens hic scriptor jactantior & efferatior evaderet, idcirco ad reprimendam ejus jactantiam, vanitatè que proterendam

te-